

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук,
професора Семенюк Людмили Миколаївни
на дисертаційну роботу Пандей Світлани Анатоліївни
«Поєдання кандидозного вульвовагініту та бактеріального
вагінозу: оптимізація діагностики та лікування у жінок
репродуктивного віку»,
поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.044
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П.Л.Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(спеціалізація «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: чл-кор. НАМН України, доктор медичних наук, професор, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України Вдовиченко Юрій Петрович.

1. Актуальність обраної теми дисертації.

В умовах сьогодення серед жінок репродуктивного віку наголошується зростання порушень мікробіоценозу статевих шляхів унаслідок збільшення частоти захворювань, що передаються статевим шляхом. Одним з основних проявів даної проблеми є вагінальні кандидози, частота яких постійно зростає. Особливо важкою для своєчасної діагностики та проведення лікувально-профілактичних заходів є поєдання вагінального кандидозу з бактеріальним вагінозом, що може призводити до порушень репродуктивного здоров'я та розвитку безпліддя. Незважаючи на значну кількість наукових публікацій по проблемі різних порушень мікробіоценозу статевих шляхів, не можна вважати цей науковий напрямок повністю вирішеним, особливо в аспекті своєчасної діагностики та ефективності лікувально-профілактичних заходів.

Дисертаційна робота Пандей С.А. присвячена актуальній проблемі гінекології щодо підвищення ефективності діагностики та лікування поєднання кандидозного вульвовагініту та бактеріального вагінозу у жінок репродуктивного віку на основі вивчення нових аспектів патогенезу та удосконалення алгоритму прогностичних та лікувально-профілактичних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України.

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Встановлено нові аспекти патогенезу вульвовагінального кандидозу та бактеріального вагінозу у жінок репродуктивного віку, які полягають у дисбалансу в вагінальному секреті вмісту цитокінів та молекул адгезії у вигляді зниженої експресії молекул адгезії судинних стінок і міжклітинних молекул адгезії на фоні підвищення концентрації протизапальних цитокінів (4, 6 та 8) і ФНП - α . Науково обґрунтовано необхідність використання двохетапної методики індивідуального прогнозування на підставі моделі алгебри математичної конструктивної логіки з урахуванням усіх факторів ризику та найбільш інформативних показників місцевого імунітету. Отримані дані дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму прогностичних та лікувально-профілактичних заходів у жінок репродуктивного віку при поєднанні вульвовагінального кандидозу та бактеріального вагінозу.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Проведені дослідження дозволяють науково обґрунтувати можливість підвищення ефективності п_р огнозування порушень

мікробіоценозу статевих шляхів, що має теоретичне значення для зниження частоти порушень репродуктивного здоров'я у жінок групи високого ризику.

Поглиблene вивчення механізмів порушень місцевого імунітету у жінок із поєданням вагінального кандидозу і бактеріального вагінозу зможуть дозволити більш ефективно проводити лікувально-профілактичні заходи та знизити частоту порушень репродуктивного здоров'я.

5. Практичне значення результатів дослідження

Практичне значення отриманих результатів полягає у вивченні частоти та структури етіологічних чинників розвитку поєдання вульвовагінального кандидозу та бактеріального вагінозу у жінок репродуктивного віку. Показано різні порівняльні аспекти клінічної симптоматики вульвовагінального кандидозу та бактеріального вагінозу до та у динаміці лікування із використанням різних варіантів медикаментозної корекції. З'ясована практична значущість визначення у вагінальному секреті вмісту цитокінів та молекул адгезії у жінок репродуктивного віку із поєданням вульвовагінального кандидозу та бактеріального вагінозу в динаміці до та після лікування. Удосконалено та впроваджено алгоритм лікувально-профілактичних та прогностичних заходів у жінок із поєданням вульвовагінального кандидозу та бактеріального вагінозу із використанням різних варіантів медикаментозної корекції та моделі алгебри математичної конструктивної логіки.

6. Ступінь обґрутованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульовані в дисертації.

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрутовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-

методичному рівні із застосуванням принци тів доказової медицини. Методики, використані автором в дослідженні, актуальні. Наукові положення, висновки, рекомендації, які сформульовані в дисертації одержані на достатньому фактичному матеріалі. В процесі дослідження було обстежено см. вступ пацієнток. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Вірогідність отриманих наукових результатів підтверджена на практиці в основних та контрольних групах. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження. Висловлені в роботі наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертація викладена українською мовою на 117 сторінках комп'ютерного тексту. Дисертація побудована згідно нових вимог та складається із анотації, вступу, огляду літератури, розділу матеріалів і методів досліджень, двох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій і додатків. Дисертація ілюстрована 12 рисунками і 10 таблицями. Список використаних джерел містить 123 літературних посилань кирилицею та 117 - латиною та займає 10 окремих сторінок.

Дисертація написана літературною мовою, грамотно. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

У вступі представлена актуальність дослідження, коректно подана мета, чітко поставлені завдання, дано визначення об'єкту та предмету дослідження, висвітлені новизна і практична значимість роботи, особистий внесок дисертанта, відомості про апробацію та публікацію матеріалів дисертації.

Огляд літератури поданий на основі ґрунтовного аналізу достатньої кількості літературних джерел, половина з яких є англомовними, а також аналітичних оглядів когортних наукових досліджень, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми впливу поєднання вагінального кандидозу та бактеріального вагінозу на стан репродуктивного здоров'я жінок.

Другий розділ дисертації – «Матеріали та методи досліджень» – описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення жінок в дослідження, клінічна характеристика та розподіл жінок за групами). Серед використаних методів дослідження необхідно виділити гарний методологічний підхід і використання сучасних методик дослідження, як загальних, так і спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників.

В розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

В третьому розділі автором проведений аналіз клінічної характеристики жінок із поєднанням вагінального кандидозу та бактеріального вагінозу, дана оцінка факторів ризику на розвиток порушень репродуктивного здоров'я. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

Результати власних досліджень, описані в 4 розділі, є основним розділом роботи, в якому детально проведено аналіз стану місцевого імунітету у жінок із поєднанням вагінального кандидозу та бактеріального вагінозу, простежено особливості порушень репродуктивного здоров'я, продемонстровано клінічну ефективність удосконаленого алгоритму лікувально-профілактичних заходів. Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Пандей С.А. провела багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний підрозділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» автор в порівняльному аспекті проводить аналіз отриманих результатів, логічно підсумовуючи проведені дослідження, зіставляючи їх із сучасними даними вітчизняної та іноземної літератури. Розділ вдало демонструє наукове обґрунтування новизни і практичного значення дослідження, а також підтверджує високий рівень наукової кваліфікації автора.

Висновки та практичні рекомендації, які повністю відображають матеріали дисертаційної роботи, логічно виходять із суті проведених досліджень, відповідають меті та завданням дослідження, ґрунтуються на отриманих автором фактах та є вірогідними і статистично обґрунтованими.

Отже, провівши аналіз основної частини дисертації, можемо дійти висновку, що мета дисертаційної роботи в ході виконання дослідження була досягнута, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Які показники місцевого імунітету вказують на розвиток порушень репродуктивного здоров'я жінок?
2. Який патогенетичний зв'язок імунологічних та мікробіологічних порушень у жінок із поєднанням вагінального кандидозу та бактеріального вагінозу?
3. Яка ланка місцевого імунітету є найбільш вразливою у жінок із поєднанням вагінального кандидозу та бактеріального вагінозу?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 10 робіт, з них 7 статей: 5 – одноосібні, 2 – англійською мовою, 5 статей у наукових фахових виданнях України відповідно до переліку, 2 статті у періодичних наукових виданнях інших країн, які входять до Європейського Союзу. Крім того, опубліковані 3 тези доповідей в матеріалах науково-практичних конференцій.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені й обговорені на науково-практичних конференціях: Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України (Київ, 2017-2019 рр.); на науково-практичному семінарі в форматі телемосту «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання акушерсько-гінекологічної допомоги» 30 жовтня 2018 року, Київ-Дніпро-Запоріжжя-Кривий Ріг; на науково-практичному семінарі в форматі телемосту «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання акушерсько-гінекологічної допомоги» 21 травня 2019 року, Київ-Черкаси-Кропивницький-Чернігів; на науково-практичному семінарі в форматі телемосту «Міжнародні та

вітчизняні стандарти надання акушерсько-гінекологічної допомоги» 12 вересня 2019 року, Київ-Одеса-Миколаїв-Херсон.

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертантом спільно з науковим керівником – Вдовиченко Юрієм Петровичем. Автор самостійно провела патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначила методи дослідження.

Пандей С.А. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертизою.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно.

В наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, автору належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, оформлені висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної добросердності (академічного plagiatu, самоплагiatu, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного plagiatu, самоплагiatu,

фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувача наукового ступеню доктора філософії Пандей Світлани Анатоліївни на тему: «Поєднання кандидозного вульвовагініту та бактеріального вагінозу: оптимізація діагностики та лікування у жінок репродуктивного віку» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного plagiatu в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Пандей Світлани Анатоліївни є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм профілактики перинатальних ускладнень впроваджено у практичну роботу двох лікувально-профілактичних закладів України: КНП “Київський міський пологовий будинок №1” та Київський міський центр репродуктивної та перинатальної медицини.

Результати вивчення патогенезу та профілактики порушень репродуктивного здоров’я у жінок із поєднанням вагінального кандидозу та бактеріального вагінозу включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства, гінекології та перинатології НУОЗ України імені П.Л.Шупика, кафедри акушерства та гінекології імені професора І.Д.Ланового Івано-Франківського національного медичного університету.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Пандей Світлани Анатоліївни на тему «Поєднання кандидозного вульвовагініту та бактеріального вагінозу: оптимізація

діагностики та лікування у жінок репродуктивного віку» відповідає паспорту спеціальності 14.01.01 – акушерство та гінекологія. Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради Д 26.613.044.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Пандей Світлани Анатоліївни «Поєднання кандидозного вульвовагініту та бактеріального вагінозу: оптимізація діагностики та лікування у жінок репродуктивного віку», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є закінченим науковим дослідженням, яка містить нові положення і нові науково обґрутовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання, а саме - підвищення ефективності діагностики та лікування поєднання кандидозного вульвовагініту та бактеріального вагінозу у жінок репродуктивного віку на основі вивчення нових аспектів патогенезу та удосконалення алгоритму прогностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрутованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Пандей Світлани Анатоліївни «Поєднання кандидозного вульвовагініту та бактеріального вагінозу: оптимізація діагностики та лікування у жінок репродуктивного віку» повністю відповідає вимогам п.10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеню доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за

спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»), затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 №167 та вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом МОН України від 12.01.2017 №40, та її автор Пантелей Світлана Анатоліївна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеню доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент

заслужений доктор медичних наук професор
Семенюк Л. М.

*Лідніс Семенюк А.М. заслужено
старший інспектор з підприємств*

